

Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Кафедра мовної підготовки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

_____ Леонід Бачурін

«_____» _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВК 2.4 ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА ТА ЕТИКА

Рівень освіти: другий (магістерський) рівень
Галузь знань: 01 Освіта
Спеціальність: 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література
(англійська))
Освітня програма: Англійська мова та зарубіжна література
Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Професійно-педагогічна культура та етика» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська)), освітня програма Англійська мова та зарубіжна література.

«03» січня 2024 року. – 8 с.

Розробник: Клименко Н.Б., к. філол. н., доцент, доцент кафедри мовної підготовки

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри мовної підготовки

Протокол № 1 від. «05» січня 2024 року.

Завідувач кафедри

(Кабанець М.М.)

«05» січня 2024 року.

Схвалено науково-методичною комісією з галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка

Протокол № 1 від. «19» січня 2024 року.

«19» січня 2024 року

Голова

(Кабанець М.М.)

1. Загальна інформація

Форма навчання	Денна	Заочна
Статус	Вибіркова	
Обсяг в кредитах ЄКТС	5	-
Обсяг в годинах за навчальним планом, разом: в тому числі:	150	-
лекції:	32	-
практичні заняття:	-	-
лабораторні заняття:	-	-
семінари:	32	-
самостійна робота:	86	-
Форма підсумкового контролю	Іспит	
Дисципліну викладають	Викладач – Клименко Н.Б., веб-сайт: https://donntu.edu.ua/egf/movna-pidgotovka e-mail: natalia.klymenko@donntu.edu.ua	

Передумови для вивчення дисципліни

Педагогіка і психологія вищої школи.

Англійська мова (комунікативний практикум).

Лінгвокраїнознавство, література та культура англomовних країн.

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування культури професійної діяльності майбутнього викладача вищої школи на основі творчої самореалізації та самовдосконалення на етичних засадах.

Під час семінарських занять та самостійної роботи студенти, майбутні вчителі англійської мови, набувають таких **програмних компетентностей (ІК – інтегральна компетентність, ЗК – загальні компетентності, ФК – фахові компетентності):**

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в основній (базовій) середній школі.

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння сутності й організації професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), дотримуватись норм академічної доброчесності і професійної етики.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання, аналізу та критичного оцінювання інформації з різних джерел, у т.ч. іноземною мовою.

ЗК 5. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботі в команді, здатність проявляти емпатію.

ЗК 6. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, здатність проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності.

ЗК 7. Здатність приймати ефективні рішення у професійній діяльності та мотивувати людей до досягнення спільної мети.

ЗК 8. Здатність до особистісного і професійного розвитку.

ЗК 9. Здатність виявляти та розв'язувати проблеми, генерувати нові ідеї, проявляти ініціативність та гнучкість.

ФК 5. Здатність знаходити та ефективно використовувати навчальну й наукову інформацію з метою оцінки змісту, структури та організації навчального процесу у відповідному закладі освіти.

ФК 10. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної науково-методичної і практичної педагогічної діяльності з метою підвищення ефективності освітнього процесу.

ФК 11. Здатність доцільно використовувати і створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять.

ФК 12. Здатність створювати психологічно позитивний клімат рівних можливостей у навчанні, надавати педагогічну підтримку учням з особливими освітніми потребами, у тому числі обдарованим учням, організовувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учні, вчителі, батьки та ін.).

ФК 13. Здатність формувати гармонійно всебічно розвинену особистість кожного учня, використовуючи сучасні підходи гуманістичної педагогіки.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни магістранти набувають таких програмних результатів навчання (ПРН):

ПРН2. Знання шляхів розвитку системи освіти України в умовах реформаційних змін, світових освітніх тенденцій.

ПРН4. Знання психолого-педагогічних основ процесів навчання й виховання у закладах загальної середньої та вищої освіти, уміння планувати і проводити навчальні заняття відповідно до обраної технології навчання.

ПРН7. Здатність створювати інклюзивне навчальне середовище і викладати іноземну мову особам з особливими освітніми потребами, творчо й ефективно використовувати освітні теорії і світовий досвід у процесі вирішення професійних завдань.

ПРН8. Здатність критично використовувати засвоєні теоретичні знання при вирішенні професійних завдань, обирати й використовувати відповідні навчальні засоби для ефективної організації навчального процесу.

ПРН9. Уміння аналізувати, діагностувати та корегувати власну педагогічну діяльність з метою підвищення ефективності освітнього процесу.

ПРН11. Здатність знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН12. Здатність діяти у навчальних і професійних ситуаціях, виходячи з позицій академічної доброчесності та професійної етики, нести відповідальність за результати власної професійної діяльності.

3. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати:

- сутність, основні принципи та категорії професійної етики;

- зміст та особливості педагогічної етики;
- сучасні вимоги до професійно-моральних якостей викладача вищої школи;
- основні принципи та норми етичної поведінки викладача вищої школи;
- морально-психологічні основи професійного спілкування;
- прийоми встановлення доброзичливих взаємин з учасниками освітнього процесу;
- поняття ділового мовленнєвого й невербального етикету та його роль у професійній діяльності;
- шляхи вирішення конфліктних ситуацій в професійній діяльності;
- значення іміджу, репутації та процесу їх формування;
- сутність та зміст педагогічної деонтології;

уміти:

- аналізувати професійну поведінку й діяльність викладача вищої школи;
- здійснювати діагностику, самооцінку та регулювання власної професійної діяльності;
- обирати оптимальну стратегію взаємодії у професійному спілкуванні
- трансформувати духовні цінності у власній поведінці та професійній діяльності;
- застосовувати різні комунікативні форми педагогічного спілкування;
- прогнозувати та етично вирішувати конфліктні ситуації;
- дотримуватися педагогічних табу у професійному спілкуванні;
- керувати своїм психічним самопочуттям;
- обирати оптимальну стратегію взаємодії у професійному спілкуванні;
- використовувати особистісний потенціал у процесі педагогічної взаємодії.

4. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Поточний контроль проходить у формі перевірки виконання домашнього завдання, усного опитування, виступів студентів під час обговорення питань, письмових завдань.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового іспиту в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, установлені навчальним планом. Форма проведення – письмовий іспит. Екзаменаційний білет містить завдання з відкритою відповіддю.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Семінарські заняття (16 занять)	Домашнє завдання	Поточний контроль	Іспит	Максимальний бал
2 за кожне заняття	8	Max 40	60	100
1,2 за кожне заняття	4,8	Min 24		

Розподіл балів за семінарські заняття:

4 – активна участь у семінарському занятті, повне і своєчасне виконання завдань.

2,4 – пасивна участь у семінарському занятті, несвоєчасне виконання завдань.

Семестрове оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою

Оцінка екзамену	
За 100-бальною шкалою	За шкалою університету
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.1.Програма навчальної дисципліни

Основні теми дисципліни

Тема 1. Феномен культури. Сутність професійно-педагогічної культури викладача вищої школи.

Тема 2. Поняття корпоративної культури та її принципи.

Тема 3. Теоретико-методологічні засади професійної етики.

Тема 4. Філософські витоки та історичні аспекти педагогічної етики.

Тема 5. Загальний характер моралі й особливості моральних відносин у різних сферах людського буття.

Тема 6. Етичний кодекс як основа професійно-педагогічної етики викладача.

Тема 7. Педагогічний такт та етика.

Тема 8. Сутність та зміст цінностей педагогічної професії.

Тема 9. Особливості розвитку професійної етики в зарубіжних освітніх закладах.

Тема 10. Професійна діяльність і особистість викладача в контексті проблем професійної етики.

Тема 11. Спілкування як соціальний феномен.

Тема 12. Основи правильного мислення й говоріння.

Тема 13. Невербальне спілкування.

Тема 14. Ділове спілкування та форми обговорення ділових проблем.

Тема 15. Діловий конфлікт.

Тема 16. Особливості міжнаціонального спілкування.

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.н.	з.ф.н.
1	Тема 1. Професійна етика: сутність та зміст	2	-
2	Тема 2. Педагогічна етика як самостійний розділ професійної етики.	2	-
3	Тема 3. Філософські витоки та історичні аспекти педагогічної етики.	2	
4	Тема 4. Структура та специфіка професійної етики викладача вищої школи.	2	-
5	Тема 5. Етичний кодекс як основа професійно-педагогічної етики викладача	2	
6	Тема 6. Етика відносин у системі «викладач-здобувач освіти».	2	-

7	Тема 7. Етика відносин у системі «викладач-викладач».	2	-
8	Тема 8. Педагогічна деонтологія як наука про професійну поведінку викладача вищої школи.	2	-
	Тема 9. Спілкування як соціальний феномен.	2	
	Тема 10. Основи правильного мислення й говоріння.	2	
9	Тема 11. Невербальне спілкування.	2	
10	Тема 12. Ділове спілкування та форми обговорення ділових проблем.	2	
11	Тема 13. Діловий конфлікт.	2	-
12	Тема 14. Особливості міжнаціонального спілкування у професійній сфері.	2	-
13	Тема 15. Норми наукової етики. Кодекс українського вченого	2	
14	Тема 16. Проблема академічної доброчесності. Роль викладача у розвитку академічної доброчесності в університеті.	2	
	Усього годин	32	-

6.3. Теми лабораторних занять

Навчальним планом не передбачено

6.4 Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
1	Етичний кодекс як основа професійно-педагогічної етики.	6	
2	Загальні принципи і вимоги до дослідників у Європейській Хартії.	6	
3	Принципи професійно-педагогічної етики та правила їх реалізації.	6	
4	Проблеми формування моральних якостей майбутнього педагога.	6	
5	Педагогічна етика у науковій школі представників холістської філософії	6	
6	Педагогічна етика у науковій школі представників плюралістично-релятивістського напрямку філософії сучасної освіти.	6	
7	Педагогічна етика в контексті євроінтеграційної трансформації суспільства	6	
8	Професійний етикет у педагогіці.	6	
9	Роль етикету у формуванні іміджу викладача освітнього закладу.	6	

10	Філософсько-гуманітарні проблеми педагогічного етикету.	6	
11	Особистісні та професійні якості як основа іміджу педагога.	6	
12	Етика дружби.	6	
13	Етика керівника. Імідж лідера.	6	
14	Культура ділового спілкування	8	
	Усього	86	-

6.5 Індивідуальні та/або групові завдання

Навчальним планом не передбачено.

7. Література

7.1. Основна

1. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 252 с.
2. Васянович Г.П. Педагогічна етика: навч. посібник. К.:Академвидав, 2011. 256 с.
3. Етика. Естетика. Кредитно-модульний курс: навч. посібник для студ. закладів вищої освіти / за ред. проф. К.А.Іванової. Харків: НФаУ, 2019. 316 с.
4. Етика та естетика: навч. посібник для студ. ВНЗ / В.Л.Петрушенко [та ін.] ; за ред. В.Л.Петрушенка. Львів : Новий Світ-2000, 2015. 305 с.
5. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: підручник / За ред. проф. І.В. Зайченка. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
6. Педагогічна культура: навч. посібник / Т.В.Лутаєва, Л.Г.Кайдалова. Харків: НФаУ, 2013. 156 с.
7. Професійна та педагогічна етика: навч.-метод. посібник / О.О.Базалук, О.П.Кравченко, Л.М.Харченко. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.): «Видавництво КСВ», 2019. 85 с.
8. Хоружа Л.Л. Етичний розвиток педагога: навч. посібник. К.: Академвидав, 2012. 208 с.

7.2. Допоміжна

1. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навчальний посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2006. 256 с.
2. Педагогічна риторика: історія, теорія, практика: монографія / О.А. Кучерук, О. М. Голуб, О. М. Горошкіна [та ін.]; відп. ред. О. А Кучерук. К.: КНТ, 2016. 258 с.
3. Психологія спілкування: навчальний посібник / Л.Г.Кайдалова, Л.В.Пляка. Харків: НФаУ, 2018. 140с.
4. Психологія спілкування: підруч. для ВНЗ / М.М.Філоненко; Нац. мед. ун-т ім. О.О.Богомольця. 2-ге вид., перероб. та доп. К.: Центр учб. л-ри, 2016. 239 с.
5. Тофтул М.Г. Етика: Навчальний посібник.- Київ :: Видавничий центр «Академія», 2005. 416 с.
6. Хоружа Л.Л. Педагогічна деонтологія: навч.-метод. посібник. К.: КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2008. 96 с
7. Хоружа Л.Л. Етична компетентність педагогічного працівника у контексті компетентнісно спрямованої освіти // Післядипломна освіта в Україні. 2011. №2. С. 14-16.

7.3. Методична

1. Методичні рекомендації до семінарських занять з навчальної дисципліни «Професійно-педагогічна культура та етика» (для студентів спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська))) / укл. Клименко Н.Б. – у розробці.

8. Інформаційні ресурси

Етичний кодекс ученого України (2009). Режим доступу:
<https://www.znu.edu.ua/etychnyj-kodex-uchenogo-Ukrainy.pdf>

Педагогічна етика та професійна свідомість. Режим доступу:
<https://ru.osvita.ua/school/method/upbring/1074/>

Затверджено